

Azərbaycanda peşə təhsilinin inkişafında yeni mərhələ

Sosial-ictimai mövqeyindən, maddi durumundan asılı olmayaraq ölkəmizdə əksər valideynlərin övladlarını ali təhsilli görmək istəyi, ümumilikdə təhsilə verilən dəyər nə qədər tədricən artırsa da mütəxəssislərin fikrincə, hər kəsi öz bilik və bacarığına uyğun istiqamətləndirmək daha məqsədəuyğundur. Yeni "hamı mütləq ali təhsil almalıdır" deyə bir qanun yoxdur və hansısa peşəyə yönlənməkdə ciddi uğurlar əldə etmək mümkündür. Razılığa gəlir ki, həyatın müxtəlif sahələrində ən çox üzleşdiyimiz problemlər məhz yaxşı mütəxəssis və ya usta tapa bilməyimizə bağlıdır. Hansısa təmir-tikinti işi görmək istədikdə, avtomobilimizdə texniki nasazlıq yaranmışda, hansısa meşət avadanlığımız xarab olduqda və s. mütləq ilk olaraq yaxşı mütəxəssis axtarıq və bəzən işini yaxşı bilən ustanın "qəbuluna düşmək üçün" gözləmək də lazım gəlir.

Azərbaycanda iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrində stabil təhsil, müxtəlif sahələrdə innovativ yeniliklərin tətbiqi peşə təhsilinə marağı da stimullaşdırmaqdadır. Bəs ümumilikdə ölkəmizdə peşə təhsilinin vəziyyəti necədir? Bu sahədə hansı yeniliklər baş verir və gənclər daha çox hansı peşəyə yönlənmək istəyirlər?

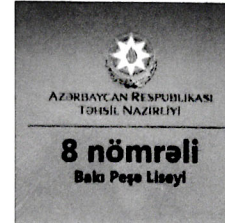
Öncə qeyd etdik ki, peşə təhsil qəbataqabiliyyəti iqtisadiyyatın inkişaf etmiş cəmiyyətin təşəkkül tapmasında böyük əhəmiyyətə malikdir. Səriştəli işçi qüvvəsinə olan tələbat ödəmək üçün bir çox dünya ölkələri peşə təhsilinin inkişafı və işsizliyin azaldılması istiqamətində müvafiq hüquqi və iqtisadi

Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyinin yaradılması və yenə həmin il dövlət başçısı tərəfindən "Azərbaycan Respublikasında peşə təhsili və təliminin inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi"nin təsdiq edilməsi bu sahənin inkişafının təmin edilməsi istiqamətində görülən məqsədyönlü tədbirlərin əsas tərkib hissələridir.

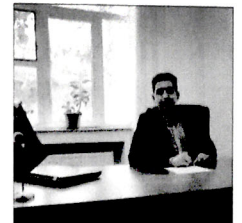
8 Növlü Bakı Peşə Liseyinin təbiyyə işləri üzrə direktor müavini, direktor vəzifələrini icra edən Elgün Kazimov mövzu ilə bağlı "iki sahil"ə açıqlamasında bildirdi ki, mühüm əhəmiyyət daşıyan Strateji Yol Xəritəsinin

və bacarıqlarının daha da artırılmasına gətirib çıxarır."

E.Kazimov bildirdi ki, rəhbərlik etdiyi məktəbdə gənclər daha çox əl elektrik qaynaqçısı, kompüter operatoru və dizayner, həmçinin son zamanlar quru inşaat ustası, çilingər-santexnik peşələrinə daha çox maraqla göstərirlər: "Biz də bütün bunları, həmçinin Strateji Yol Xəritəsinə və "Peşə təhsili haqqında" Qanunu nəzərə alaraq, işəgötürən müəssisələrlə müqavilələr bağlayırıq ki, tələbələrımız təcrübələrini həmin müəssisələrdə, yeni profil üzrə birtə

nisbətən ixtisasların sayı da artırılır. Azərbaycanda 2011-ci ildən başlanan turizm hərəkatı

faaliyyət göstərəcəyi sahəni özü seçməyə can atır. Peşə təhsili ixtisaslarının artımı da ona seçim imkanı yaradır: "Gənclərimiz bir çox sahə üzrə, o cümlədən əspazlıq, bərbərlik, kompüter texnologiyaları, avtomobil sənayesi və s. kimi peşələrə daha çox üstünlük verirlər. Bu da bizə hər sahədə peşəkar kadrların xidmət edəcəyindən xəbər verir."

Təhsil və təlimin müasir tələblər səviyyəsində qurulması, əldə edilən bilik və bacarıqların tətbiqi üçün lazımı imkanların yaradılması, ixtisas üzrə təhsilin yüksək mərhələsinə qəbulun asanlaşdırılması peşə məktəblərinin fəaliyyətində yeni mərhələnin başlanmasına rəvac və

sadi islahatlar həyata keçirirlər. Həyata keçirilən belə islahatlar sabahın işçi qüvvəsinin, kiçik və orta sahibkarlığın üstünlük təşkil etdiyi dayanışın və rəqabətli əmək bazarının tələblərinə uyğun səviyyədə hazırlanması məqsədi daşıyır.

Azərbaycanda da peşə təhsili və təlimi sistemi milli təhsil sisteminin tərkib hissəsi kimi zəngin tarixə malikdir və bu sahənin inkişaf etdirilməsi xüsusilə son zamanlar dövlətimizin diqqət mərkəzində olmuşdur. Belə ki, ötən əsrin 90-cı illərinin ortalarında başlayaraq peşə təhsilinə diqqət artırılmış, onun təkmilləşdirilməsi istiqamətində bir sıra məqsədyönlü tədbirlər həyata keçirilmiş, qanunvericilik bazası müasir tələblər səviyyəsində təkmilləşdirilmişdir. 2016-cı ildə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı ilə Təhsil Nazirliyi yanında

qəbul edilməsindən başlayaraq daha çox peşayönlü işlərin aparılması müşahidə olunmuş, peşə təhsilinin inkişafında ciddi dəyişikliklər baş vermişdir. Bu fəaliyyətin həyata keçirilməsində Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyinin xüsusi xidmətlərini qeyd edən direktor müavininin sözlərinə görə, müəyyən ixtisaslar üzrə planlı şəkildə peşə mərkəzlərinin yaranması gənclərin bu sahəyə maraqlarını daha da stimullaşdırır: "Təhsil müəssisələrində tikinti-quraşdırma işləri, avtomobil sənayesi və s. sahələr üzrə birləşmə, mərkəzləşmə getməkdədir. Bütün bunlar peşə təhsilinə marağı daha da artırır. Üstəlik, artıq yüksək peşə təhsili alan tələbələr birbaşa öz ixtisasları üzrə ali məktəblərə imtahansız qəbul oluna bilərlər. Müasir innovasiyaların tətbiqi tələbələr bilik

şə istehsalatda keçsinlər. Əksər işəgötürənlər buna müsbət yanaşırlar, qarşılıqlı müqavilələrin bağlanmasında maraqlıdır. Məsələn, "Metak", "Mətanat-A", "Norm", "Knauf" və digər şirkətlər ilə artıq müqavilərimiz var, onlarla bu sahədə əməkdaşlıq edirik."

Dövlət Turizm Agentliyi Bakı Turizm Peşə Məktəbinin mətbuat katibi Rəhim Qədirov da suallarımıza cavab olaraq bildirdi ki, son illər Azərbaycanda peşə təhsili sahəsində yüksək dinamika müşahidə olunur. Bu da onunla əlaqədardır ki, əvvəlki illərə nisbətən indi cəmiyyətdə peşə fəaliyyətinin önə keçdiyi barədə fikir formalaşır. Yeni əvvəlki illərə nisbətən daha çox valideyn övladının peşə biliklərinə sahib olması və bu peşədən başlayaraq gələcəyi uğurla qarşıması barədə düşünür: "Bundan əlavə, ölkəmizdə son illər müxtəlif peşə ixtisaslarının və bu ixtisaslara tələbə qəbulunun artımı da nəzərə çarpır. Məsələn, əgər 2012-ci ildə Bakı Turizm Peşə Məktəbinə cəmi 62 nəfər qəbul olmuşdusa, bu gün biz 500 tələbəlik qəbul planı təqdim edirik. Eləcə də ötən illərə

yeni hotellərin açılmasına, yeni turizm obyektlərinin tikintisinə, bir sözlə, sənayenin yüksək səviyyəli inkişafına yol açdı. Bu da kadr tələbatına gətirib çıxarır. Beləcə, Bakı Turizm Peşə Məktəbinin məzurları, məktəbi yüksək təhsil ilə bitirdikdən sonra asanlıqla iş tapa bilərlər."

R.Qədirov onu da qeyd etdi ki, Azərbaycan gəncləri bu gün azad seçim etməyə, gələcəkdə

rib. Hansısa peşənin mükəmməl mənimsənilməsi peşəkar kadr çatışmazlığını aradan qaldırılması ilə bərabər, maddi təminatın təmin edilməsi baxımından da mühüm faktordur. Görkəmli şairimiz Seyid Zəlim Şirvaninin təbircinə desək, "Puç olub getsə dövlətin zəyə, yene sənətdir əldə sərmayə"...